СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА „МАНИКЮР, ПЕДИКЮР И НОКТОПЛАСТИКА“

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	**Център за професионално обучение „Релакс“, гр. Сливен (електронна поща)**	1. С цел да се даде яснота за професионалната реализация на завършилите обучения по тази специалност, както е включено в редица ДОС по професиите, е редно след описанието на дейностите по различните степени по професиите, да се добави изречението: „Придобилите степен на професионална квалификация по професията имат възможност за професионална реализация, отговаряща на изискванията за заемане на длъжност или самостоятелна практика, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България, европейски, национални и международни стандарти.“	Не се приема	Съдържанието на Държавните образователни стандарти по професиите от Списъка на професиите за професионално образование и обучението, утвърден със Заповед № РД09-2230/09.08.2024 г. на министъра на образованието и науката е регламентирано в чл. 13а от ЗПОО. Добавянето на изречение като „Придобилите степен на професионална квалификация имат възможност за професионална реализация…“ би се интерпретирало като гаранция за трудова заетост или самостоятелна практика, което не е предмет на тази наредба. Съгласно чл. 50, ал. 2, т. 6 от ЗПОО, НАПОО публикува на интернет страницата си информация за длъжностите по НКПД, които могат да се заемат с придобитата професионална квалификация, с цел осигуряване на прозрачност и актуалност на данните за професионалната реализация.

		2. В частта за придобиване на квалификация за част от професия от 2-ра СПК и 3-та СПК предлагаме да се премахне като самостоятелно обучение на ЕРУ 7 – Ноктопластика и поддръжка на ноктопластиката. Същото да бъде включено при обучение на другите конфигурации за придобиване на квалификация за част от професия. Мотиви: При обработка на нокътна плочка – на ръце или крака често се случва счупване или повреждане на нокътя. С цел изравняване и симетрия на дължината на ноктите, маникюристът залепя, изгражда и оформя с различни методи повредения нокът. Това налага същия да има познания, материали и пособия за тези дейности, които са в частта на ноктопластиката. Другата причина е недобрата практика на маникюристите, които се обучават по едно ЕРУ /в случая за маникюр/, а практикуват и други услуги с цел да се спестят финансови средства. Редно е да се помисли като регламент и по този въпрос, за да не се допуска нелоялна конкуренция. Надяваме се, че нашите предложения, както и до момента сме изпращали, съгласувани с браншовите организации и бизнеса, ще подобрят работата на лицензираните центрове за професионално обучение, ще са адекватни и конкретни за обучение, реализация и не на последно място конкурентноспособни пред чуждестранните образователни институции и работодатели.	Не се приема	Не е обосновано дадена „лоша практика“ в сектора да се ограничава или забранява чрез премахване на определено обучение, тъй като причината за неправомерното предоставяне на услуги следва да се търси в контрола и качеството на обучение и последващото упражняване на професията. Професионално обучение за достигане на отделни единици резултати от учене е изрично регламентирано в чл. 10, ал. 3, т. 5 от ЗПОО, което позволява гъвкавост и адекватно планиране на професионалната подготовка съобразно нуждите на обучаемите и пазара на труда.
		3. В частта; изисквания към преподавателите да се добави текста от ДОС по професията „Маникюр, педикюр и ноктопластика“: По учебна и производствена практика на професията от предмети на специфичната професионална подготовка могат да преподават и лица, придобили Майсторско свидетелство (за занаятчийски професии, придобити и действащи като такива до 2012 г.) по реда на Закона за занаятите, и доказан професионален опит не по-малко от 5 години по професията.	Приема се	

		Мотиви: До 2012 г. професиите от направление „Фризьорски и козметични услуги“ бяха в Списъка със занаятчийските професии и много козметици, гримьори, масажисти и др. са с Майсторски свидетелства. След отпадането им, тези лица останаха да работят с такъв документ и никоя институция не приравни майсторското свидетелство към степен на професионална квалификация. Същите лица са с над 20 годишен професионален опит и не бива да бъде пренебрегнат.		
		4. Видно ЕРУ 10 на ДОС Фризьорство и ЕРУ 9 на ДОС по професията Маникюр, педикюр и ноктопластика, обхващат всичко изискуемо и в съответствие със ЗПОО - чл. 28 (б), ал. 1 – Комуникация, чужд език и ИКТ и цялото това съдържание трябва да е еднакво и за трите професии. Настоящото ЕРУ трябва да е еднакво и за 3-те професии – Фризьорство, Козметични услуги и Маникюр, педикюр и ноктопластика.	Не се приема	Съгласно чл. 28б от ЗПОО, „специфичната професионална подготовка включва компетентности, необходими за упражняване на конкретната професия, в това число и използването на информационните технологии според нуждите на професията“. Това означава, че ИКТ се изучават в контекста на конкретната професия, като се отчита съответната специфика. Съгласно чл. 28а, ал. 1 и 2 от ЗПОО, единна е отрасловата професионална подготовка, която е съвкупност от компетентности, необходими за професиите от съответното професионално направление (в случая това са 6 професии в професионално направление „Фризьорски и козметични услуги) и се придобива чрез изучаване на определени учебни предмети или модули, които са еднакви за всички професии от съответното направление.

2.	**Наставници и ментори, участващи в обучителния процес на специалности „Медицинска козметика“ и „Естетични грижи“ към Медицинските университети в България (Електронна поща и до МОН през системата за документооборота EVENTIS R7)**	Към настоящият момент няма наличен европейски, международен и/или български стандарт за професията „Маникюр, педикюр и ноктопластика“. Това прави невъзможно обективизирането на тези дейности като самостоятелна професия. В международните стандарти и добри практики за обучение, тези дейности са част от професията „Козметични услуги“. Претенции, заложени в проекта: За 2-ра степен - 3 ЕКР/НКР „Професията изисква основни познания за устройството и функциите на кожата, кожните придатъци, както и за нейните несъвършенства. “ стр. 5 За 3-та степен - 4 ЕКР/НКР „Извършва процедури за заздравяване и възстановяване, специализирани педикюрни процедури - третиране на впити нокти мазоли кокоши тръни и деформации. Прилага техники за корекция укрепване и протекция на естествени нокти, извършва СПА процедури за ръце и крака. Притежава познания относно здравето и специфични състояния по кожата и ноктите на ръцете и ходилата. “ „Работи с високотехнологични уреди, апарати и технологии. “ стр. 5 Коментари: 1. Описанието на професията съдържа ЕРУ-та, които са недостатъчни за обособяването на тези дейности като самостоятелна професия. Описаните ЕРУ-та се припокриват с изучаваните такива в професия „Козметични услуги“. Това идва да покаже, че следва да се преосмисли идеята за самостоятелна професия. В унисон с европейския стандарт за „Козметични услуги“ и тук ясно се потвърждава факта, че маникюрните и педикюр- ните процедури са част от тях и биха могли да бъдат обособени като част от професия. 2. Съдържанието на дейности е преекспонирано, с надвишаване на правомощията за работа с деформации и заболявания. Подологията, занимаваща се с терапевтични дейности, не е обект на изучаване от това ниво на професионална подготовка, поради факта че изисква здравни и медицински познания.	Не се приема	Предложението за обединяването на професиите „Маникюр, педикюр и ноктопластика“ и „Козметични услуги“ е свързано с промяна в Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) и не е предмет на настоящата наредба. Предложенията за промени в СППОО се внасят в НАПОО по Ред за разработване и поддържане на СППОО, утвърден със Заповед № РД09-1474/07.06.2024 г. на министъра на образованието и науката. Всички описани компетентности и дейности са в рамките на професионалните умения на маникюриста. Те са предвидени да гарантират безопасност и качество на услугата, без да представляват медицинска практика. Посочените „високотехнологични уреди, апарати и технологии“ (стр. 5) също попадат в професионалния обхват на маникюриста. В наредбата изчерпателно е описана апаратурата, която може да бъде използвана (ЕРУ 11, стр. 25): за декорация – аерограф, компютърен принтер, уреди за 3D и компютърна декорация; както и за определяне и третиране на проблемни зони – вакуум, ултразвук и други уреди за анализ на биомеханика на стъпалото. Работата с тези устройства изисква единствено познания за безопасна употреба и спазване на изискванията за електробезопасност, а не медицинска квалификация. Регламентираните в проекта компетентности са напълно в рамките на професионалната подготовка на маникюриста и не налагат наличие на медицинска квалификация. Притежаването на „основни познания“ за структурата на ноктите и кожата, както и разпознаването на видими повреди или инфекции, е необходимо единствено с цел безопасно извършване на процедурите. Това включва и правилното използване на материали, инструменти и апаратура. С оглед прецизиране на дейността, се добавя уточнението „козметично“ пред дейностите по „третиране на впити нокти, мазоли, кокоши тръни и деформации“ (стр. 5, т. 2.2.), с което се постига правилно дефиниране на техния характер.

		3. Както е видно от описанието на дейностите в европейския стандарт на професията, изучавани в 2 СПК/3 ЕКР/3 НКР, маникюрните и педикюрните дейности са неразделна част от козметичните услуги и не би следвало да бъдат обособени като самостоятелна професия. Тези дейности са част от професия „Козметични услуги“ и следва да бъдат прилагани като такива. 4. Придобиване на 3 СПК/4 ЕКР/4 НКР и 4 СПК 5 ЕКР/5 НКР към ПН „Фризьорски и козметични услуги“. Относно 3 СПК/4 ЕКР/4 НКР към ПН „Фризьорски и козметични услуги“ предлагаме да бъдат еднакви за всички професии в направлението. Завършилите 2СПК/ЗЕКР/ЗНКР/ в ПН „Фризьорски и козметични услуги“ ще могат да надградят в съответните степени, носещи следните наименования: „Организатор дейности, фризьорски и козметични услуги“ Организира и следи за прилагането на процедурите при упражняване на фризьорската/козметичната дейност, с цел осигуряване високо качество на услугите. • Създава правила за работа в съответствие с нормативните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд и носи отговорност за тяхното стриктно спазване. • Контролира външния вид и спазването на изискванията за работно облекло на персонала в салона. • Носи отговорност за правилното и безопасно изхвърляне на течни и твърди отпадъци по време на работа. • Познава съвременните технологии и избира подходящи апарати, инстру¬менти и продукти за качествено и безопасно извършване на услугите. • Организира въвеждането на иновационни технологични решения в областта на услугите, които се предоставят. • Изготвя разходни норми за време на изпълнение на услуга и за вложените продукти и консумативи. Заключение: От горе изложените анализи ясно се вижда, че е необходимо преразглеждане на степените на обучение		Предвид изложеното констатацията, че съдържанието на дейностите е преекспонирано, с надвишаване на правомощия и предявяване на претенции за навлизане в медицински дейности е несъстоятелна.

по професия „Козметични услуги“, които могат да се обособят до 3-та СПК заедно с маникюрните и педикюрни дейности, спазвайки: европейският стандарт по професията /EN 17226:2019 има статут на български стандарт от 2019-07-15/, европейският регламент за козметични продукти /Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно козметичните продукти/ и българското законодателство /Закон за професионалното образование и обучение. Закон за здравето, медицински стандарти по: Дерматология, Физикална медицина и рехабилитация. Пластично-възстановителна и реконструктивна медицина, и други нормативни актове и разпоредби/.

Таблица А.1 от EN 17226:2019 - Списък с възможни процедури, предлагани в професионални козметични салони, оборудване и препоръчителни нива на квалификация.

Процедура за красота	**Оборудване и инструменти**	**Преп. ниво на квалификация, съпоставено спрямо ЕКР**	**СПК**
Процедура за лице/тяло	Пароозонатори, топлогенера-тори и студогенератори/пуло-веризатори/инхалатори	3/4	2
Хидро/термична процедура	Хидромасажно оборудване, сауна, хамам,хидротерапия	3/4	2
Восъчна депилация	Уред за затопляне на восък (кола-маска)	3/4	2
Мануална козметична процедура за лице, полагане на грим		3	2
Масаж на тяло, увиване на тялото		3/4	2
Процедури за ръце и крака	Малки инструменти - ножче за кутикули, клещи за кутикули, пили, избутван и други	3	2

3.	**Представителна извадка на завършилите специалност „Медицинска козметика“, степен „професионален бакалавър“ и специалност „Естетични грижи“ и “Здравни грижи”, степен „магистър“ към Медицинските университети в РБългария (електронна поща и до МОН през системата за документооборота EVENTIS R7)**	Относно професия „Маникюр, педикюр и ноктопластика“ като обособяване на самостоятелна такава, считаме че това е в несъответствие с добрите международни практики и системи на обучение. От анатомо-физиологичиа гледна точка ноктите са кожни придатъци и грижата за тях е неизменна част от професията „Козметични услуги“. „Извършва процедури за заздравяване и възстановяване, специализирани педикюрни процедури - третиране на впити нокти, мазоли, кокоши тръни и деформации. Прилага техники за корекция, укрепване и протекция на естествени нокти, извършва СПА процедури за ръце и крака. Притежава познания относно здравето и специфични състояния по кожата и ноктите на ръцете и ходилата. “ „Работи с високотехнологични уреди, апарати и технологии. “ стр. 5 Термините „впити нокти“, „мазоли“, „кокоши тръни“ и „деформации“ се отнасят до патологии, изцяло обект на медицински специалисти по подология и притежават съответните медицински наименования, некоректно са използвани жаргонни такива. Заключение Считаме че, компетенциите и дейностите, заложени в проекта на наредба за придобиване на квалификация по професиите „Козметични услуги“ и „Маникюр, педикюр и ноктопластика“ следва да бъдат преразгледани и съобразени с европейския стандарт EN 17226:2019. Както се вижда от обсъжданията по гореописаните дейности, те са обект на изпълнение от здравни и медицински специалисти. Професия „Маникюр, педикюр и ноктопластика“ не би могла да бъде обосновано отделена като отделна такава. Конкретните дейности следва да бъдат изяснени терминологично, без да дават възможност за заобикаляне на нормативната база. В лицето си на практикуващи специалисти в ПН Здравни грижи, упражняващи професията „Медицински козметик“ и ежедневно отговорни към грижата за	Не се приема	Предложението за обединяването на професиите „Маникюр, педикюр и ноктопластика“ и „Козметични услуги“ е свързано с промяна в Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) и не е предмет на настоящата наредба. Предложенията за промени в СППОО се внасят в НАПОО по Ред за разработване и поддържане на СППОО, утвърден със Заповед № РД09-1474/07.06.2024 г. на министъра на образованието и науката. Всички описани компетентности и дейности са в рамките на професионалните умения на маникюриста. Те са предвидени да гарантират безопасност и качество на услугата, без да представляват медицинска практика. Посочените „високотехнологични уреди, апарати и технологии“ (стр. 5) също попадат в професионалния обхват на маникюриста. В наредбата изчерпателно е описана апаратурата, която може да бъде използвана (ЕРУ 11, стр. 25): за декорация – аерограф, компютърен принтер, уреди за 3D и компютърна декорация; както и за определяне и третиране на проблемни зони – вакуум, ултразвук и други уреди за анализ на биомеханика на стъпалото. Работата с тези устройства изисква единствено познания за безопасна употреба и спазване на изискванията за електробезопасност, а не медицинска квалификация. Регламентираните в проекта компетентности са напълно в рамките на професионалната подготовка на маникюриста и не налагат наличие на медицинска квалификация. Притежаването на „основни познания“ за структурата на ноктите и кожата, както и разпознаването на видими повреди или инфекции, е необходимо единствено с цел безопасно извършване на процедурите. Това включва и правилното използване на материали, инструменти и апаратура. С оглед прецизиране на дейността, се добавя уточнението „козметично“ пред дейностите по „третиране на впити нокти, мазоли, кокоши тръни и деформации“ (стр. 5, т. 2.2.), с което се постига правилно дефиниране на техния характер.

		здравето на хората, ние считаме, че част от заложените в проекта искания биха могли да поставят в риск общественото здраве, поради липсата на достатъчно компетенции. Част от процедурите заложени в проекта изискват задълбочени медицински познания, преди всичко, за да гарантират безопасността на клиента и неговото здраве. Така създаденият проект: 1. Противоречи на Регламент (ЕС) 2017/745 за медицински изделия 2. Нарушава принципите на Директива 2005/36/ЕО за професионални квалификации 3. Не съответства на Европейската квалификационна рамка (ЕКР) 4. Създава рискове за пациентите поради недостатъчна медицинска компетентност 5. Противоречи на Закона за здравето на Република България Настояваме Министерството на образованието и науката да преразгледа проекта на наредба и да приеме предложените конструктивни промени, които ще гарантират: • Съответствие с европейските регулации и стандарти • Безопасност на пациентите и качество на услугите • Ясно разграничение между козметични и медицински процедури • Адекватна квалификация на практикуващите специалисти • Ефективен контрол и правна сигурност Надяваме се, че настоящата позиция ще послужи за подпомагане изчистване на несъответствията в проекта на наредба за придобиване на квалификации по професиите „Козметични услуги“ и „Маникюр, педикюр и ноктопластика“, направление 1012 „Фризьорски и козметични услуги“.		В становището не е направено ясно разграничение и не са формулирани конкретни предложения, отнасящи се именно до професията „Маникюр, педикюр и ноктопластика“. Поради това не става ясно кои от бележките са насочени към съдържанието на конкретния ДОС за тази професия и кои се отнасят до други козметични услуги.

4.	**Асоциация на естетичните дерматолози в България (електронна поща и до МОН през системата за документооборота EVENTIS R7)**	На 14.10.2025 г. в Портала за обществени консултации е публикуван проект на Наредба за придобиване на квалификация по професията „Маникюр, педикюр и ноктопластика“, с която се предлага приемане на нов държавен образователен стандарт (ДОС) за придобиване на квалификация по професията „Маникюр, педикюр и ноктопластика“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), утвърден със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г. на министъра на образованието и науката. Предложителят мотивира проекта с това, че приемането на Наредбата е обусловено от динамичното развитие на индустрията за красота и лична грижа, а повишените изисквания за качество, безопасност, хигиена, навлизането на иновации, високотехнологично оборудване и нови материали в сектора изискват подготовка на специалисти, които притежават съвременни знания, умения и компетентности в областта на маникюра, педикюра и ноктопластиката. Запознавайки се със съдържанието на предложения проект на подзаконов нормативен акт и изхождайки от мотивите по него, в настоящото становище изразяваме следните конкретни предложения, които имат пряко значение не само за образователния процес, но и за здравето на потребителите на тази част от козметичните услуги. Целим прецизиране на професионалния профил, повишаване на безопасността на практиката и осигуряване на ясно разграничаване между козметичните и медицинските дейности. Предложение № 1: Необходимост от прецизиране на обхвата на професията Предлагаме следното допълнение, което да бъде включено в т. 2 „Описание на професията“, преди началото на т. 2.1.: „Професионалистът по маникюр, педикюр и ноктопластика извършва единствено неинвазивни козметични дейности Върху здрава кожа и нокти с естетична (козметична) и хигиенна цел. Провежданите от него дейности не представляват диагностика, лечение или медицинско Въздействие.	Приема се частично	В т. 2 „Описание на професията“ се добавя текст: „Специалистът по маникюр, педикюр и ноктопластика извършва козметични процедури, свързани с поддържането и подобряването на външния вид и комфорта на ръцете и ходилата. При необходимост професионалистът препоръчва на клиента консултация с лекар.“ Всички описани компетентности и дейности са в рамките на професионалните умения на маникюриста. Те са предвидени да гарантират безопасност и качество на услугата, без да представляват медицинска практика.

		Професионалистът използва козметични продукти и подходяща апаратура, която не е с медицински характеристики (в това число енергийно* базирани устройства извън изрично посочените в тази наредба). При наличие на болка. Възпаление, подозрение за инфекция или други патологични симптоми, процедурата се прекратява и клиентът се насочва към лекар-специалист.		
		2. Необходимост от конкретизиране на медицинските специалисти Съгласно действащата Наредба № Н-4 от 3 октомври 2025 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Кожни и венерически болести** - раздел първи, т. 1. Специалността се дефинира като: „ (...) занимаваща се с диагностика, консервативно и оперативно лечение на кожно-венерическите заболявания, корекция на редица вродени и придобити дефекти по кожата, кожните придатъци и видимите лигавици при деца и възрастни, както и промени в повърхностните и дълбоки структури на кожата в резултат на процесите на стареене.“ Ноктите са именно кожен придатък. Състоянията на ноктите попадат в областта на компетентност единствено на лекарите-специалисти по кожни и венерически болести (КВБ). Отделно от това, в рамките на първичната медицинска помощ, първото ниво на медицинска оценка и насочване е компетентността на лекаря по обща медицина, който при необходимост насочва пациента към лекар-специалист по КВБ.	Приема се	В т. 2 Описание на професията терминът „медицински специалист“ се заменя с „лекар, специалист по кожни и венерически болести“.
5.	**Илияна Колева (електронна поща)**	От ЕРУ 12 да стане: Планиране и организиране на работните процеси в маникюра, педикюра и ноктопластиката. Да се махне „технологична последователност“ от 12.1 Разработва технологичната последователност за изпълнение на базови процедури в маникюра, педикюра и ноктопластика 12.2 да се махне израза създава технологична последователност обучаемите няма да имат знания и опит сами да създават технологична последователност	Приема се	